

Xeerka Maamuuska Madaxweynaha iyo Madaxweyne ku-xigeenka hore

2012

Tusmada Xeerka

	Pages
Qodobka 1aad; Magaca Xeerka	4
Qodobka 2aad; Eray bixinta Xeerka	4
Qodobka 3aad; Dhawrsanaanta	4
Qodobka 4aad; xuquuqda hoyga	4
Qodobka 5aad; Gunnada maamuuska Madaxweynaha iyo Madaxweyne ku-xigeenka hore..	5
Qodobka 6aad; Xilliga bilowga gunnada Madaxweynaha iyo Madaxweyne ku-xigeenka hore.	5
Qodobka 7aad; Reebanaanta	5
Qodobka 8aad; Kharashka Caafimaadka	6
Qodobka 9aad; Geerida Madaxweynaha ama Madaxweyne ku-xigeenka hore.....	6
Qodobka 10aad; Tirtirid	6
Qodobka 11aad; Dhaqan-galka.....	6

JAMHUURIYADDA SOOMAALILAND

GOLAHA WASIIRRADA JAMHUURIYADDA SOOMAALILAND

Golaha Wasiirrada

Markuu arkay: qodobka 74aad, xubintiisa 1aad ee Dastuurka Jamhuuriyadda Somaliland

Markuu Tixgeliyey: Baahidda loo qabo xeer lagu maamulo xuquuqda iyo Dhawrsanaanta Madaxweynaha iyo Madaxweyne ku-xigeenka hore.

Waxa uu ansixiyey Xeerka Xuquuqda Madaxwewynaha iyo Madaxweyne Ku-xigeenka hore ee JSL.

Qodobka 1aad

Magaca Xeerka.

Waxaa loogu yeedhaayaa Xeerkan, Xeerka Xuquuqda Madaxweynaha iyo Madaxweyne Ku-xigeenka hore.

Qodobka 2aad

Eray bixinta Xeerka

Haddaanu Xeerku si kale u dhigin erayada hoos ku xusan waxaa loola Jeeda:

Madaxweynaha hore:	Qof kasta oo Xilka Madaxweyne ka qabtay JSL intey jirtey.
Madaxweyne-ku-xigeenka hore:	Qof kasta oo Xilka Madaxweyne ku Xigeenka ka soo qabtay JSL inta ay jirtey.
Dhawrsanaan:	waa ilaalada sharci ee Xeerku siiyey cid xadiidan isagoo eegaya Duruuf Gaar ah.
Xuquuq:	waxa loola jeedaa Xuquuqda Lagu mutaystay Xeerkan

Qodobka 3aad

Dhawrsanaanta

Madaxweynaha iyo Madaxweyne ku-xigeenka hore waxay leeyihiin dhawrsanaan sharci ee ay leeyihiin Xildhibaanada Golaha Wakiilladu, waxaana uu ku waayi karaa haddii Maxkamadi ku hesho denbi ciqaabtiisu aanay ka yarayn 3 sanadood.

Qodobka 4aad

Xuquuqda hoyga

Madaxweynaha iyo Madaxweyne ku-xigeenka hore waxay xaq u leeyuhiin:

1. In Dawaladdu siiso hoy ku habboon oo ah guri dawladeed oo ah (free rent) inta ay nool yihiin/Xaasaskoodu nool yihiin, ka u yar caruurtooduna ka gaadhayaan da'da qaangaadhka.
2. In dawladu u dayactirto hoyga, iyadoo la raacayo nidaamka dayactirka guryaha dawlada.
3. In la siiyo hal gaadhi

Qodobka 5aad

Gunnada maamuuska Madaxweynaha iyo Madaxweynaha Ku-xigeenka hore

1. Madaxweynaha iyo Madaxweyne ku-xigeenka hore waxay yeelanayaan 25% mushaharka ku xusan Xeerka Mushaharka Madaxweynaha iyo Madaxweyne ku-xigeenka iyo xuquuqda ay ku helaan xubin sharafeednimada Golaha Guurtida.
2. Haddii Madaxweynaha ama Madaxweyne ku-xigeenka hore geeri ku timaado marwadiisa/marwooyinkiisa iyo caruurta waxay yeelanayaan 12.5% mushaharka ku xusan Xeerka Madaxweynaha iyo Madaxweyne ku-xigeenka.
3. Haddii Marwada/Marwooyinka Madaxweynaha ama Madaxweyne ku-xigeenka hore geeri ku timaado, waxa caruurta loo sii wadayaa 12.5% Mushaharka ku xusan Xeerka Mushaharka Madaxweynaha iyo Madaxweyne ku-xigeenka, ilaa inta ilmaha u yari ka gaadhayo da'da qaangaadhka.
4. Xuquuqda kor ku xusan waxa Madaxweynaha ama Madaxweyne ku-xigeenka hore ku waayi karaan haddii uu dalka ka qabto xil siyaasadeed (Golayaasha Qaranka, Xisbiyada Qaranka iyo Ururada Siyaasadeed).

Qodobka 6aad

Xilliga bilowga gunnada Madaxweynaha iyo Madaxweyne ku xigeenka hore

1. Waxa Madaxweynaha ama Madaxweyne Ku-xigeenka hore gunnada looga Bilaabaya marka uu xilka wareejiyo
2. Madaxweynaha iyo Madaxweyne ku-xigeenka hore ee intaan xeerkani dhaqangalin xilka ka degay waxa gunnada looga bilaabayaa marka xeerkani dhaqangalo, isla markaana lagu daro sanad miisaaniyadeedka ugu horeeya.

Qodobka 7aad

Reebanaan

Xuquuqda u xeerkani jideeyey waxa ka reeban in la siiyo Madaxweynaha iyo Ku-xigeenka hore ee Xilka lagaga qaaday Maamuus ka Xayuubin Dastuuriya. (constitutional impeachment), ama uu ku dhacay danbi maxkamadi ku xukuntay oo aan ka yarayn 5 sano isaga oo banaanka jooga.

Qodobka 8aad

Kharashka Caafimaadka

1. Haddii Madaxweynaha ama Madaxweyne ku-xigeenka hore ay soo food saarto xaalad Caafimaad daro oo guddida dhakhaatiirta Qaranku ku taliyaan in cusbitaal dibedeed loo diro, waxa kharashka caafimaadka bixinaya Xukuumadda.

Qodobka 9aad

Geeridda Madaxweynaha ama Madaxweyne Ku-xigeenka hore

Marka ay geeri ku timaado Madaxweynaha ama Madaxweyne ku-xigeenka hore, waxa loo sameynayaa Aas Qaran.

Qodobka 10aad

Tir-Tirid

Waxa la tir-tiraya Xeer kasta oo ka hor imanaya Xeerkani, laguna jideeyey Xuquuqda Madaxweynaha iyo Madaxweyne ku-xigeenka hore.

Qodobka 11aad

Dhaqan- Galka

Xeerkani wuxuu dhaqan gelaya marka labada Gole ee Xeer-dejintu ansixiyaan, madaxeynuhuna saxeeexo, ee Faafinta Rasmiga ah lagu soo saaro